

Advies Jeugdplatform Amsterdam:

Hoofdlijnenbesluit Aanvullende Jeugdhulp 2028–2038 (Amsterdam DUO)

Juni 2025

De afgelopen maanden heeft JPA meerdere advies-en werkgroep sessies met en zonder beleidsmedewerkers van gemeente Amsterdam gevoerd. Tijdens deze sessies is JPA actief meegenomen in de ontwikkeling van het Hoofdlijnenbesluit (HLB). Dat waarderen we. Daarnaast is JPA in gesprek gegaan met Sharon Stellaar, de auteur van het boek *Boemerangbeleid*, waarin ze kritisch kijkt naar vijftig jaar hervormingen in het onderwijs en de jeugdzorg.

De adviesgroep van het Jeugdplatform Amsterdam adviseert de gemeente Amsterdam. Met dit advies geven wij de gemeente mee dat we dankzij het Boemerangbeleid weten wat niet werkt. Neem dit als uitgangspunt voor een nieuw stelsel.

Quote jongere: *"Gewoon doorgaan met een nieuwe naam maakt het oude niet beter."*

Tijdens de bijeenkomsten met de gemeente en JPA gaf de gemeente aan, op verschillende niveaus het JPA te willen betrekken bij het inkoopproces van de aanvullende jeugdhulp. Jongeren en ouders kunnen zo blijven meepraten. Dat vinden we belangrijk en positief.

Toetsing aan het Kinderrechtenverdrag¹

Wat ons zorgen baart is de vraag of het Hoofdlijnenbesluit echt goed getoetst is aan het VN-Kinderrechtenverdrag. Dat verdrag is voorliggend aan de Nederlandse wetten en hoort de basis te zijn voor beleid dat kinderen raakt.

We signaleren in het concept-HLB de formulering *"het belang van kinderen (en ouders) staat centraal"*, terwijl het kinderrechtenverdrag duidelijk stelt: *het belang van het kind moet centraal staan*. Dit is meer dan een semantisch verschil – het duidt op een fundamentele prioritering.

De Jeugdvisie

De Jeugdvisie van de gemeente is meegenomen in het HLB, dat is goed om te zien. We constateren echter dat de visie nog onvoldoende terug te vinden is in concrete acties. Het uitgangspunt van de Jeugdvisie, 'Belang van kinderen eerst', waarin hun perspectief,

---

¹ [wetten.nl - Regeling - Verdrag inzake de rechten van het kind - BWBV0002508](https://wetten.nl/Regeling-Verdrag%20inzake%20de%20rechten%20van%20het%20kind-BWBV0002508)

veiligheid en ondersteuning centraal staan op een manier die echt bij hen past, is in de uitvoering nog niet voldoende verankerd. We blijven dus werken aan het beter vertalen van deze visie naar concrete maatregelen en acties.

Klachten- en feedbacksysteem

Er moet een stevig en onafhankelijk systeem komen waarin jongeren en ouders makkelijk klachten of feedback kunnen geven. Die signalen moeten bij de gemeente terechtkomen en niet alleen bij de aanbieders blijven hangen of alleen via de aanbieders de gemeente bereiken.

De gemeente moet zich verantwoordelijk voelen en actief gegevens verzamelen, analyseren én erop handelen. Als er bijvoorbeeld veel klachten zijn over één aanbieder, moet de gemeente kunnen ingrijpen en dat meenemen in de contractgesprekken. Anders verandert er niets. Het borgen en controleren van de kwaliteit moet een kerntaak van de gemeente zijn.

Quote ouder: *“Als ik een aannemer inhuur en de kwaliteit tegenvalt moet die het herstellen. Wie herstelt mijn kind of verhelpt de aangerichte schade?”*

Jongerenwerk: structurele plek in het HLB

In het huidige HLB mist JPA een duidelijke en structurele plaats voor het jongerenwerk. Jongerenwerk speelt een cruciale rol in preventie, empowerment en het vroegtijdig signaleren van problemen. Ook sluit de werkwijze van jongerenwerkers nauw aan bij de uitgangspunten van de Jeugdvisie, waarbij er minder focus ligt op individuele problemen, diagnoses en interventies maar er binnen dagelijkse activiteiten wordt gewerkt met thema's als mentaal welzijn, veerkracht en weerbaarheid. Wij adviseren daarom om jongerenwerk niet slechts impliciet of als randvoorwaarde te benoemen, maar als integraal en essentieel onderdeel van het jeugdstelsel op te nemen, inclusief duidelijke rolverdeling, een financieringsstructuur en samenwerkingsopdrachten. De richting naar preventie moet ook in de financiering terug te zien zijn.

Naast het jongerenwerk doen ook andere organisaties belangrijk en goed werk. Het is belangrijk dat kinderen en jongeren ouders en verzorgers ondersteuning in maatschappelijke context ervaren. Hier hoort ook het aanbod van de Aanvullende Preventieve Opgroei- en Opvoedondersteuning (APOO) bij.

Quote jongere: *“Het jongerenwerk is voor mij heel fijn, hier kan ik gewoon de dingen van het leven oefenen. Het is ‘onbewust preventie’. Ik leer, mag dingen verkeerd en onhandig doen en toch erbij horen.”*

Onduidelijke definities en concepten

JPA constateert dat het HLB op meerdere plekken vaag blijft over kernbegrippen zoals *preventie, laagdrempeligheid, integraal werken, of 'normaliseren'*. Deze begrippen spreken

wellicht voor zich voor de uitvoering maar blijven nu zonder inhoudelijke toelichting of operationele vertaling vage begrippen. Hierdoor bestaat het risico op interpretatieverschillen tussen aanbieders, uitvoerders en Amsterdammers wat ten koste gaat van de effectiviteit van de hulp.

Vooraf het begrip normaliseren wordt verschillend gezien en interpreteert. Zo staat in de visiebrief jeugd ook het woord 'accepteren', omdat het woord normaliseren in context te veel verschillende betekenissen heeft.

Quote jongere: *"Mij heeft niemand verteld wat normaal zijn betekend. Maar ik moest het wel worden om met de therapie te kunnen stoppen."*

Wij adviseren om in de definitieve versie van het HLB een verklarende begrippenlijst of inhoudelijke paragraaf toe te voegen waarin deze termen worden toegelicht aan de hand van praktijkvoorbeelden en meetbare doelen.

Waar sluit de aanvullende jeugdhulp eigenlijk op aan?

Het HLB spreekt over een groot samenhangend systeem waar alles in samenkomt. Maar dat systeem bestaat nog helemaal niet. Zo bestaan er wel degelijk schotten tussen afdelingen binnen de gemeente en is de Jeugdvisie nog niet leidend binnen alle domeinen, en is de aansluiting tussen lokale teams, aanbieders de sociale basis vaak nog niet op orde. Dat roept vragen op:

- Waar sluit aanvullende jeugdhulp dan nu op aan?
- Wie is waar verantwoordelijk voor – bijvoorbeeld onderwijs of veiligheid?
- Hoe regel je samenwerking als de basisstructuur er nog niet is?
- Een affectief nieuw stelsel vraagt een cultuurverandering. Hoe wordt dit bevordert?

Het is belangrijk om te erkennen aan welke randvoorwaarden het huidige systeem en de huidige samenwerking nog niet voldoet. Zonder heldere afspraken en structuur dreigt alles los zand te blijven.

Wat is het einddoel – en zijn er echt alternatieven overwogen?

JPA mist in het HLB een duidelijke onderbouwing van het gekozen inkoopmodel. Wat is het einddoel dat de gemeente met dit systeem wil bereiken, op de korte én lange termijn?

Daarnaast wordt in het HLB weinig inzicht gegeven in alternatieve scenario's die overwogen zijn. Waarom is opnieuw gekozen voor een HLB dat in grote lijnen vergelijkbaar is met het vorige model, met slechts andere termen? Waar zijn de inhoudelijke evaluaties van het vorige beleid, en welke lessen zijn daaruit getrokken?

Ook wordt verwezen naar het *Boemerangbeleid*, maar JPA mist de doorvertaling van de belangrijkste bevindingen naar concrete beleidskeuzes. Wij roepen de gemeente op om transparanter te zijn over de beleidsmatige overwegingen en keuzes die zijn gemaakt, inclusief een analyse van alternatieven.

Tot slot: Conclusie en onze oproep aan de gemeente

We waarderen dat de gemeente met ons in gesprek is gegaan en onze input serieus neemt. Zo hebben wij ook vertrouwen in een goede afstemming in het kader van de inkoopstrategie. Maar we vinden ook dat er nog veel werk te doen is voordat er een goede en passende jeugdhulp/ondersteuning in Amsterdam is. We begrijpen dat er bij het inrichten van een stelsel met veel verschillende aspecten rekening gehouden moet worden. Maar we vragen Amsterdam om in alle aspecten '*BELANG VAN KINDEREN EERST*' om te zetten in concrete acties en belemmerende regels en voorschriften te durven benoemen en aan te kaarten

We vragen de gemeente daarom:

- Toets het HLB serieus aan het Kinderrechtenverdrag;
- Breng de Jeugdvisie écht tot leven in de uitvoering;
- Richt een onafhankelijk klachten- en feedbacksysteem in;
- Geef jongerenwerk, APOO een duidelijke plek in het HLB;
- Leg vage termen helder uit en maak ze meetbaar;
- Wees transparant over wat je wil bereiken en welke keuzes je hebt gemaakt;
- En leer van het verleden, in plaats van dezelfde structuren herhalen met nieuwe woorden.

Alleen dan krijgen we een jeugdstelsel dat wérkt voor kinderen en jongeren in Amsterdam.

We danken de beleidsmedewerkers van de gemeente Amsterdam, met name Marcel Lindhorst, Adalien de Koster en Arlette Booms, voor open gevoerde gesprekken en het steeds betrokken houden van het Jeugdplatform Amsterdam.